

“Tarımda 16 ürüne 3.9 Milyar Lira Destek”

“Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli”nin uygulanması ile 16 ürüne 2008’de verilen 2.9 milyar lira destek 1 milyar liralık artışla 3.9 milyar liraya ulaşacak.

Desteklenecek 16 ürün

Havza üretim ve destekleme modeli ilk olarak prim desteği verilen 16 üründe uygulanacak. 2010 yılından başlayarak yeni model kapsamında desteklenecek ürünler şunlar:

arpa, aspir, ayçiçeği, buğday, çavdar, çay, çeltik, kuru fasulye, kanola, mercimek, mısır, nohut, pamuk, soya, yulaf ve yağlık zeytin.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 3 yılda hazırladığı “Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli” kapsamında 16 ürüne 3.9 milyar lira destek verilmesi öngörülmüştür. Bu ürünlerin üretiminde sağlanacak artış ile 2007 yılına göre 5.3 milyar liralık ekonomik değer artışı sağlanacak.

Türkiye’yi 30 havzaya bölen “Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli” ilk olarak 2010 yılından itibaren arpa, aspir, ayçiçeği, buğday, çavdar, çay, çeltik, kuru fasulye, kanola, mercimek, mısır, nohut, pamuk, soya, yulaf ve yağlık zeytinde uygulanacak. Model ile aynı üretim alanından daha yüksek verim ve ekonomik değer artışı sağlanması hedefleniyor.

Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli’nin uygulanmasıyla 16 ürüne 2008 yılında verilen 2.9 milyar liralık destek 3.9 milyar liraya ulaşacak. Yeni modelin uygulanmasıyla sadece buğday, mısır ve zeytinyağına yapılan destek miktarında 2008’e göre düşüş olacak. Diğer 13 üründe ise destek miktarları artacak. En yüksek artış ise yağlı tohumlarda, ayçiçeği, soya, kanola, aspir ve pamukta olacak. Buna göre, ayçiçeği desteği 261 milyon liradan 608 milyon liraya, pamuk desteği 580 milyon liradan 747 milyon liraya, soya desteği de 6.9 milyon liradan 169 milyon liraya yükselecek. Arpa ve çay desteği de önemli oranda artırılyor. Arpa desteği 180 milyon liradan, 315 milyon liraya, çay desteği 171 milyon liradan 405 milyon liraya ulaşacak.

Yağlık zeytin (zeytinyağı) desteği 339 milyon liradan 245 milyon liraya, mısır desteği 257 milyon liradan, 231 milyon liraya, buğday desteği ise 989 milyon liradan 934 milyon liraya gerileyecek.

Havza destekleme modelinin uygulanması ile 16 üründe yapılacak üretim ve destekleme planlaması ile 2007 verileri ile bu ürünlerin toplam ekiliş alanında değişiklik olmadan 23.4 milyar lira olan ekonomik değeri, planın uygulanmasından sonra 28.7 milyar liraya ulaşacak. Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker’in 1 Haziran’da Bakanlar Kurulu’na yaptığı sunuma göre, en fazla ekonomik değer artışı sağlayacak ürünler arpa, ayçiçeği, buğday, mısır, soya, yağlık zeytin ve kuru

fasulye olurken, ekonomik değeri düşecek olan ürünler ise çay, mercimek ve yulaf olacaktır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, 16 üründe uygulayacağı modelin başarısına göre diğer ürünler ve diğer tarımsal destekleri de havza bazlı destekleme modeli kapsamına alacak.

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamındaki ürünlerde yaşanacak değişim şöyle:

Arpa: Planlamadan önce yılda 3 milyon 428 bin hektar alanda 7.3 milyon ton üretim sağlanırken, planlama ile 3 milyon 169 bin hektar alanda 9.2 milyon ton üretim elde edilecek. Üretilen arpanın ekonomik değeri 3 milyar 361 milyon liradan 4 milyar 262 milyon liraya çıkacak. Arpa üretimi ülke genelindeki 30 havzada da desteklenecek.

Aspir: Yeni model ile üretimi en çok artacak ürünlerden biri aspir. 2007 verileri ile bin 694 hektar alanda 2 bin 280 ton olan aspir üretimi yeni model ile ekim alanı 36 bin 937 hektara ve üretimde 50 bin tona çıkarılması hedefleniyor. Üretilen aspirin ekonomik değeri 1.3 milyon liradan sağlanacak üretim artışı ile 30 milyon liraya ulaşacak. Bugüne kadar 19 havzada üretilen aspir, bundan sonra 18 havzada desteklenecek.

Ayçiçeği: Türkiye’nin dışa bağımlı olduğu ürünlerden biri olan ayçiçeğinde yeni modelin uygulanması ile ekim alanı iki katına çıkacak. Ayçiçeği üretimi ise, 854 bin tondan 2.2 milyon tona ulaşması hedefleniyor. Ayçiçeğinin ekonomik değeri de 726 milyon liradan 1.8 milyar liraya ulaşacak. Ayçiçeği üretimi 30 havza yerine 24 havzada desteklenecek.

Buğday: Türkiye’deki 30 havzanın tamamında buğday üretimine destek sağlanıyor. Ancak, ekim alanı azaltılarak verimliliğin artırılması hedefleniyor.

2007 yılında 8 milyon 97 bin hektar alanda 17.2 milyon ton buğday üretilirken, yeni modelde üretimin planlanması ile 7 milyon 272 bin ekili alandan 18.3 milyon ton buğday üretilmesi hedefleniyor.

Çay: Yeni modelde üretimi azalacak ürünlerden birisi çay. 76 bin 580 hektar alanda yapılan çay tarımında 2007’de 1 milyon 145 bin ton yaş çay elde edilirken, aynı alanda yeni planlama ile çay üretiminin 1 milyon 52 bin tona gerilemesi bekleniyor. Türkiye, çay üretimindeki bu düşüş nedeniyle 72.5 milyon lira ekonomik değer kaybına uğrayacak. Çay üretimi 3 havzada desteklenecek.

Çeltik: Halen 28 havzada üretimi yapılan çeltikte, havza bazlı destek uygulamasında sadece 16 havzada desteklenecek. Üretim alanında ciddi bir genişleme olmamasına rağmen üretimin 648 bin tondan 837 bin tona ulaşması hedefleniyor. Üretim artışına bağlı olarak çeltiğin ekonomik değeri yıllık 214 milyon lira artış sağlanacak.

Kanola: Üretimi en çok artacak ürünlerden biri kanola. 2007 yılında 28 bin 727 ton olan

kanola üretimi 151 bin 186 tona yükselecek. Kanola üretim alanı da 10 bin 683 hektardan 66 bin 444 hektara ulaşması hedefleniyor.

Kanolada üretim alanı 6 kat, üretim alanı 5 kat elde edilecek ekonomik değer de 6 kat artacak. Kanola üretimi 29 havza yerine 19 havzada desteklenecek.

Kuru fasulye: Ekonomik değeri artacak ürünlerden birisi de kuru fasulye. Ekim alanı 109 bin hektardan 95 bin hektara düşecek olan kuru fasulyede hedef, üretimi 154 bin tondan 236 bin tona çıkarmak. Bu üretim artışı gerçekleşirse kuru fasulyenin ekonomik değeri 428 milyon liradan 658 milyon liraya ulaşacak. Kuru fasulye üretimi 30 havza yerine 24 havza da desteklenecek.

Mercimek: Mercimeğin üretimi ve yarattığı ekonomik değer düşecek. 2007’de 357 bin hektar alanda 508 bin ton mercimek üretilerek 843 milyon lira ekonomik değer sağlanırken, yeni destekleme modeli uygulandığında

mercimek üretim alanı 299 bin hektara, üretim alanı 469 bin tona ve ekonomik değeri de 779 milyon liraya düşecek. Mercimek üretimi 29 havza yerine 19 havza da desteklenecek.

Mısır: Mısır üretimi 5 milyon ton sınırına dayanacak. 2007’de 3.5 milyon ton olan mısır üretimi, yeni destekleme modelinin uygulanması ile 4 milyon 855 bin tona ulaşması bekleniyor.

Mısırdan elde edilecek ekonomik değer 726 milyon liraya yükselecek. Buğdayda olduğu gibi mısır üretimi de 30 havzada, ülkenin her yerinde desteklenecek.

Nohut: Üretim alanı daralacak olmasına rağmen, üretimi artacak ürünlerden birisi nohut olacak. Nohut üretim alanı 503 bin hektardan 408 bin hektara düşecek. Buna karşılık nohut üretiminin 505 bin tondan 544 bin tona çıkarılması hedefleniyor. Nohut üretimi ülke genelindeki 30 havzadan 24’ünde desteklenecek.

Pamuk: Türkiye’nin son yıllarda en çok sorun yaşadığı ve ithalati üretimden daha fazla olan pamukta değişim sınırlı olacak. Ekim alanı

530 bin hektardan 502 bin hektara düşecek. Kütlü pamuk üretimi ise, 2 milyon 275 bin tondan 2 milyon 298 bin tona ulaşacak. Pamuk üretimi 14 havza yerine 13 havzada desteklenecek.

Soya: Üretim patlaması beklenen ürünlerin başında soya var. 2007’de sadece 8 bin 674 hektar alanda 30 bin ton soya üretilirken, havza bazlı destekleme modeli uygulandığında soya üretim alanı 189 bin 976 hektara soya üretimi de 647 bin tona yükselmesi hedefleniyor. Türkiye, 2007’de soya üretiminden sadece 19.3 milyon lira ekonomik değer elde ederken planlamadan sonra bu değer 407.7 milyon liraya ulaşacak. Soya üretimi 14 havzada desteklenecek.

Yulaf: Yeni destekleme modeli ile 29 havza yerine 21 havzada desteklenecek yulaf üretiminde ciddi bir değişim olmayacak. 2007 yılındaki 189 bin tonluk üretim 184 bin tona gerileyecek.

Çavdar: havza bazlı destekleme modeli uygulandığında yapılacak üretim planlaması ile çavdar üretimi yaklaşık yüzde 90 artacak. 2007 verileri ile 240 bin ton olan çavdar üretimi yeni dönemde 438 bin tona ulaşacak. Çavdardaki ekonomik değer artışı 95 milyon lira olacak. Çavdar üretimi 25 havzada desteklenecek.

Zeytin (yağlık): En yüksek ekonomik değer artışı sağlayacak ürünlerden birisi yağlık zeytin üretimi olacak. 2007’de 620 bin ton olan yağlık zeytin üretimi planlama ile 930 bin tona ulaşacak. Yağlık zeytinin ekonomik değeri 1.9 milyar liradan 2.8 milyar liraya ulaşacak. Daha önce 12 havzada desteklenen yağlık zeytin üretimi yeni dönemde 16 havzada desteklenecek.

Bölgemizde Desteklenecek Ürünlerden Bazı Başlıklar

İlgaz, Yeşilirmak, Akdağ:

Alanı (Ha): 4.176.156

Kapsadığı İller: Çorum, Amasya, Tokat, Ordu, Yozgat, Samsun, Kastamonu, Çankırı, Sinop, Giresun, Sivas, Sinop, Çankırı
Desteklenecek ürünler :Arpa, aspir, ayçiçeği, buğday, çavdar, çeltik, kanola, kuru fasulye, mercimek, mısır, nohut, soya, yulaf
Desteklenmeyecek ürünler:-
Üretimi yapılmayan ürünler: Çay, pamuk, yağlık zeytin

Fındık, Orta Karadeniz, Canik

Alanı (Ha): 1.550.690

Kapsadığı İller: Samsun, Sinop, Ordu, Giresun
Desteklenecek ürünler :Arpa, aspir, ayçiçeği, buğday, çavdar, çeltik, kanola, kuru fasulye, mısır, soya, yulaf
Desteklenmeyecek ürünler:Mercimek, nohut
Üretimi yapılmayan ürünler: Aspir, pamuk, yağlık zeytin

Kaynak :

Dünya Gazetesi - Ali Ekber Yıldırım

<http://www.baftratso.org.tr>
baftratso@tobb.org.tr
info@baftratso.org.tr